

Dr. Jože Bernik

(1924–2011)

Itaka ni b'la bogata
žita, vina, kónj, ljudi,
tesna, majhena, gorata,
vènder davno že sloví,
ker jo ljubil je do smrti,
vsak ji sin ostal je zvest.

V Ljubljani je 14. oktobra 2011 v 88. letu umrl dr. Jože Bernik, svetovno priznan pravni strokovnjak in dobrotnik, politik in velik slovenski domoljub. Pregnan v tujino je živel po verzih Prešernove elegije in iz podedovane zvestobe *za nazaj* črpal tudi svoje poslanstvo *za naprej*. Zasluge dr. Bernika za slovenski narod je domovina simbolno priznala ob njegovi 80-letnici, ko mu je bil leta 2004 podeljen najvišji častni red slovenske države. Bil je dolgoletni član Muzejskega društva Škofja Loka.

Dr. Jože Bernik se je rodil 13. aprila 1924, v Puštalu, maturiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani. Jeseni 1943 je hotel začeti študirati na ljubljanski pravni fakulteti, vendar so se vrata univerze po kapitulaciji Italije zaprla. Leta 1944 se je kot časnikar začetnik zaposlil pri katoliškem dnevniku Slovenec, v letu 1945 je za kratek čas kot civilist delal v domobranskem centru, konec februarja 1945 pa ga je gestapo za dva meseca zaprl. Ob koncu vojne je kot nasprotnik vseh totalitarnih okupatorjev slovenskega prostora emigriral v tujino. Preko Avstrije ga je pot vodila v Rim, kjer je študiral novinarstvo in pravo, v Madridu pa še ekonomijo. Nato je odšel v ZDA, kjer je

Dr. Jože Bernik

diplomiral iz mednarodne trgovine in leta 1960 doktoriral iz prava. Zaposlil se je v svetovnem farmacevtskem podjetju Abbott Laboratories, blizu Chicaga. Napredoval je do mesta direktorja oddelka za mednarodne pravne posle in bil odgovoren za vse pravne zadeve na tujem. Skoraj trideset let je potoval po vseh kontinentih in bil udeležen pri vseh večjih poslih podjetja. Upokojil se je leta 1989, še več let pa je nadaljeval s svetovalno in odvetniško prakso v Chicagu. Dr. Bernik je svoje pravno znanje in bogate izkušnje nadgrajeval tudi s članstvom v stanovskih organizacijah v ZDA, po svetu in po vrnitvi v domovino tudi v Sloveniji (npr. članstvo v Akademskem društvu Pravnih), s sodelovanjem v mednarodnih strokovnih skupinah in z delom za specializirano agencijo Združenih narodov za industrijski razvoj (UNIDO).

Zanj je bilo značilno, da je povsod in ves čas povezoval Slovence, zlasti pa slovenske študente v tujini. Že v času njegovega begunstva je bil v Rimu med ustanovitelji društva Slovenskih katoliških akademikov v tujini, med svojimi akademskimi leti je bil pobudnik društva SAVA (Slovenski akademiki v Ameriki). Njegova ljubezen do mladega slovenskega rodu se je udejanjala tudi s tem, da sta skupaj s soprogo, zdravnico in znanstvenico dr. Marijo Bernik, svoje domovanje v Chicagu odprla številnim slovenskim študentom. S tem sta jim omogočila, da so poleg materialnih pogojev za študij dobili tudi duhovni slovenski dom. Prav tako je dr. Bernik v kraju Lemont blizu Chicaga organiziral in finančno podprl izgradnjo slovenskega kulturnega doma. Na poslovnih poteh, ki so ga pogosto vodile po svetu, je vedno našel čas tudi za srečanje s Slovenci: v Argentini, Braziliji, Kanadi, Evropi, na Japonskem, v Avstraliji in drugod.

Zborovodja Andrej Žagar iz Stare Loke se je ob smrti dr. Bernika takole spominjal srečanja z njim: *»Z gospodom Bernikom sva se zares od blizu srečala, ko sem začel organizirati turnejo pevskega zbora Lubnik pri Slovencih v ZDA in Kanadi. Prav on je bil tisti, ki mi je pokazal pot do pravih ljudi, društev in cerkva, s katerimi smo turnejo v letu 2002 nazadnje tudi uresničili. Ko je dr. Bernik slišal, da nam je uspelo, je bil tako vesel, da je šel z nami na pot, nas Ločane ponosno predstavil vsem svojim prijateljem, nam razkazal mesto Chicago in slovenski center v Lemontu ter nas peljal na najvišjo stolpnico. Ves čas nam je dajal zgled, kako lepo je znal govoriti o Sloveniji in slovenskih razmerah. Turneja je po njegovi zaslugi zelo lepo uspela tudi kot družaben obisk, stiki pa so se ohranili do danes ...«*

Kot velik domoljub se je dr. Bernik vse od začetka udeleževal študijskih dnevo Drage v zamejstvu, po razpadu komunizma v vzhodni in srednji Evropi pa se je aktivno vključil v napore za mednarodno priznanje samostojnosti naše mlade države. S svojimi prizadevanji in osebnimi zvezami v ZDA je bistveno pomagal preseči uradno ameriško stališče do Slovenije. Zaradi svojega ugleda v mednarodnem prostoru in med zavednimi Slovenci je postal prvi podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa, v letih od 1994 do 2000 njegov predsednik, nato pa častni predsednik. Idejo o njegovi ustanovitvi je podprl že leta 1989, bil

je tudi med njegovimi ustanovitelji.

Dr. Bernik si je kot razgledan svetovljan in prepričan demokrat močno priza-deval za odpiranje slovenskega političnega prostora. Član Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) je postal leta 1991 in je v Demosovi vladi sodeloval kot sveto-valec na pravnem, finančnem ter delovnem področju. Med drugim se je zavzemal za demokratizacijo medijev in razvoj civilne družbe v Sloveniji. Leta 1997 je kan-didiral za predsednika države in po številu glasov dosegel tretje mesto, jeseni 2000 je bil na listi Nove Slovenije – krščanske ljudske stranke (NSi), katero je pomagal ustanoviti, v škofjeloškem volilnem okraju izvoljen na mesto poslanca Državnega zbora RS.

Zaradi številnih zaslug v dobro slovenstva in Slovencev, ustanavljanja sloven-skih društev po svetu in štipendiranja številnih študentov iz Slovenije, zaslug pri osamosvojitvi, mednarodnem priznanju ter razvoju demokracije v državi Republiki Sloveniji ga je na predlog Svetovnega slovenskega kongresa predsednik države dr. Janez Drnovšek 23. junija 2004 odlikoval z najvišjim državnim prizna-njem, Zlatim častnim znakom svobode. Na podelitvi je dr. Jože Bernik v zahvalo dejal: *»... To čast sprejemam z vso hvaležnostjo in odgovornostjo. Vendar ne samo zase. To čast sprejemam tudi za vse Slovence po svetu, ki so s svojimi naj-boljšimi močmi in sredstvi podprli borbo za samostojno državo Republiko Slovenijo. Sprejemam jo prav tako za vse Slovenke in Slovence, ki so v vojni in po vojni dali svoje življenje, pošteno prepričani v skupno slovensko pot v samo-stojno in pravno državo ...«*

Dr. Jože Bernik je svoje prirojene talente s trdim delom in prek preizkušenj večkratno pomnožil ter si z njimi ustvaril zavidljivo velik mednarodni ugled. Postal je ambasador slovenskega naroda v svetu, veliko svojega moralnega in materialnega kapitala je vložil tudi v izgradnjo sproščene in samozavestne moder-ne slovenske države. Izhajal je iz slovenstva kot naravne vrednote in krščanstva kot nadnaravne vrednote. Kot živa priča časov revolucije in bratomorne vojne je kot temeljna izhodišča, ki morejo edina pripeljati razdvojeni slovenski narod do katarze sprave in prihodnosti v resnični duhovni svobodi, pogumno zagovarjal razkrivanje resnice, pravičnost ter aktivno pravno in dejansko popravljanje kri-vic. Dr. Bernika, ki je bil prav tako dejaven član Nove slovenske zaveze, tudi v teh prizadevanjih niso odlikovale le na splošnih civilizacijskih načelih temelječe jasne besede, ampak tudi konkretna dejanja.

Zadnja leta je dr. Jože Bernik z ženo Marijo živel v domu Janeza Krstnika v Trnovem v Ljubljani. Vse do izteka zemeljskega življenja je zavzeto spremljal slovensko družbeno dogajanje. Od njega smo se sorodniki, prijatelji in domačini v rojstni Škofji Loki poslovili 18. oktobra 2011. Molitveno uro pred mašo so vodili člani Suverenega malteškega viteškega reda, ki mu je dr. Bernik pripadal, sveto mašo v cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki pa je ob somaševanju dveh domačih duhov-nikov, škofjeloškega župnika Matije Selana in starološkega župnika msgr. dr. Alojzija Snoja, ter šestih drugih duhovnikov vodil nadškof msgr. mag. Alojz Uran,

ki je vodil tudi pogrebni obred. Ob zaključku maše so se s kratkim nagovorom od pokojnika poslovili prvi direktor časopisa Slovenec po osamosvojitvi Pavle Bratina, predsednica Nove Slovenije Ljudmila Novak in v imenu malteških vitezov Peter Vencelj. Pavle Bratina je povedal: *»Tako, dragi gospod Jože Bernik, zdaj ste vsi trije veliki dobrotniki samostojne Slovenije spet skupaj ... Bili ste trojica, ki je v letu 1990 spoznala, da Slovenija poleg številnih političnih, gospodarskih in kulturnih sprememb potrebuje tudi temeljito prenovo informacijskega prostora Takole čez palec ste vi trije za ustanovitev in šestletno delovanje dnevnika Slovenec dali več, kot je leta 1991 z enkratnim vložkom prispevala mlada slovenska država ... Tako ste vi, gospod Bernik iz ZDA in vaša prijatelja, gospod (Štefan) Falež iz Italije in gospod (Jože) Kastelic iz Kanade, pokazali, kako se je treba ravnati po slovenskem pregovoru, ki pravi, da ne, kar velewa mu stan, marveč kar more, to mož je storiti dolžan.«*

Dr. Jože Bernik je pokopan na škofjeloškem mestnem pokopališču. Hvala mu za vso njegovo ljubezen in dobroto do slovenskega naroda.